

**ДЕМОКРАТСКИ
ФРОНТ**

Клуб посланика ДФ - НСД, ДНП, РП

+382 20 404 - 551

+382 20 404 - 510

CRN: 30FA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	17.06.	20 22	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-01-2/2-2		
VEZA:			
EPA:			
SKRAĆENICA:	PRILOG:		

СКУПШТИНА ЦРНЕ ГОРЕ

предсједници Данијели Ђуровић

На основу чланова 187 и 188 Пословника Скупштине Црне Горе, потпредсједнику Владе Црне Горе и министру одбране, Рашку Коњевићу, постављам сљедеће

ПОСЛАНИЧКО ПИТАЊЕ

Господине министре,

Да ли је Министарство одбране Црне Горе и Влада Црне Горе коначно одустала од изградње војних полигона на планини Сињајевини, обзиром да планина Сињајевина, поред тога што има изузетне пољопривредне и туристичке потенцијале, представља еколошки веома важно подручје, у самом средишту наше државе, од чијег очувања у доброј мјери зависи заштита и одржање цјелокупног екосистема Црне Горе?

Образложење питања ћу дати на самој сједници.

Одговор тражим и у писаној форми.

Подгорица,

17.06.2022.

посланик Демократског фронта

Драган Бојовић

Demokratski front

demokratskifrontcg

www.demokratskifront.me

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	4. 07. 20 22 GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-61-2/22-2/2
VEZA:	
EPA:	
SKRAĆENICA:	PRILOG:

Crna Gora
Ministarstvo odbrane
KABINET MINISTRA

Adresa: Jovana Tomaševića 29,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 243 051
www.mod.gov.me

Br: 14-076/22-5151/2

04. 07. 2022. godine

Za: Skupština Crne Gore

Predmet: Pisani odgovor na poslaničko pitanje

U skladu sa članom 191 Poslovnika Skupštine Crne Gore ("Službeni list RCG", br. 51/06, 66/06 i "Službeni list CG", br. 88/09, 80/10, 39/11, 25/12, 49/13, 32/14, 42/15, 52/17, 17/18, 47/19, 112/20 i 129/20 i 65/21), u predviđenom roku, u prilogu dostavljamo pisani odgovor na pitanje koje je ministru odbrane, mr Rašku Konjeviću, postavio poslanik Demokratskog fronta, Dragan Bojović.

S poštovanjem,
mr Raško Konjević
MINISTAR

Dostavljeno:

- Naslovu;
- Kabinetu ministra;
- a/a.

- Da je dominantno manevarsko zemljište koje omogućava kretanje terenskih i borbenih vozila i realizaciju taktičkih vježbi sa bojnim gađanjima pješadijskim naoružanjem i minobacačima do nivoa pješadijskog bataljona;
- Da u okolini nema stalno naseljenih mjesta;
- Da prostor nije ispresijecan šumama i većim vodenim tokovima;
- Da prostor nije u blizini ili u zoni nacionalnih parkova, parkova kulture i zakonom zaštićenih područja.

Nakon toga, a na prijedlog Ministarstva odbrane, Vlada Crne Gore donijela je Zaključak od 12.06.2014. godine, kojim je usvojena Informacija da državni organi moraju imati poligon za uništavanje ubojnih sredstava i bojeva gađanja i tehničke uslove koje poligon treba da ispunjava. Vlada je obavezala Upravu za imovinu da u saradnji sa Ministarstvom odbrane do kraja jula 2014. godine, predloži lokaciju za poligon kao i da ranije formirani međuresorni tim utvrdi da li ponuđena lokacija odgovara tehničkim uslovima koje je isti definisao. Ministarstvo odbrane je uputilo dopis 18.09.2014. godine, Upravi za imovinu i tražilo da dostavi pregled potencijalnih lokacija za formiranje poligona sa definisanim karakteristikama. Takođe, istim zaključkom je definisano da se pribavi saglasnost Ministarstva kulture i Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja da li se predložena lokacija može koristiti za potrebe poligona i da se kod Agencije za zaštitu životne sredine sprovede postupak procjene uticaja na životnu sredinu.

Na osnovu prethodno navedenog, realizovana su izviđanja prostora u okolini Pljevalja, na Pivskoj planini, Sutormanu, Volujici, Čevu, Grahovu i Sinjajevini. Generalštab je aktom broj 80807/4624-1 od 05.11.2015.godine pokrenuo inicijativu da se sagleda lokacija Savine vode na istočnom dijelu planine Sinjajevine, između sela Lipovo (Opština Kolašin) i sela Štitarica (Opština Mojkovac).

Ministarstvo odbrane se nakon predloga lokacije Savine vode, a na osnovu obaveza iz Zaključka Vlade Crne Gore od 12.06.2014. godine, obratilo dopisom Ministarstvu kulture Ministarstvu održivog razvoja i turizma, Ministarstvu poljoprivrede i ruralnog razvoja i Upravi za imovinu radi dobijanja saglasnosti o korišćenju predmetnog prostora za potrebe Vojske. Ministarstvo kulture dostavilo je akt Uprave za zaštitu kulturnih dobara i obavijestilo Ministarstvo odbrane da na predloženoj lokaciji nema zaštićenih kulturnih dobara, potencijalnih arheoloških lokaliteta niti evidentiranih

dobara, te da nema smetnji za korišćenje lokaliteta Savina voda kao poligona za uništavanje ubojnih sredstava i bojna gađanja.

Ministarstvo održivog razvoja i turizma prosleđuje dopis Agencije za zaštitu životne sredine u kojem nas obavještavaju da se odredbe Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu ne odnose na projekte namijenjene odbrani te da stoga nije potrebno vršiti istu za potrebe poligona za uništavanje ubojnih sredstava i bojna gađanja.

Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja je u aktu Uprave za šume navelo da predložena lokacija nije obuhvaćena Programom gazdovanja šumama da se radio o goleti na kojoj nema rastinja bilo kog karaktera i nivoa te da, sa aspekta gazdovanja šumama, nema pravnih smetnji za realizaciju predmetnog projekta.

U cilju precizne identifikacije predložene lokacije za formiranje poligona za uništavanje ubojnih sredstava i bojna gađanja, Ministarstvo odbrane je od ovlašćene geodetske agencije D.O.O. "GEOFIN" iz Podgorice pribavilo Elaborat o identifikaciji broj 03/17 od 06.06.2017. godine u kojem su tačno definisane katastarske parcele i kojim opštinama pripada zemljište koje treba da bude opredijeljeno za budući poligon.

Kako je prioritet bilo rješavanje statusa poligona za potrebe Vojske, Ministarstvo odbrane je predložilo izmjenu u dijelu koji se tiče uništavanja neeksplozivnih ubojnih sredstava, pa je Vlada Crne Gore na sjednici od 26.04.2018. godine donijela nove Zaključke broj 07-2417 u kojima je definisano sljedeće:

- Vlada je prihvatila Prijedlog za formiranje Vježbovno-strelišnog poligona za potrebe Vojske Crne Gore;
- Vlada je saglasna da se nastavi sa aktivnostima kako bi se lokacija Sinjajevina koja se prostire u opštinama Mojkovac, Kolašin i Šavnik, mogla koristiti kao Vježbovno-strelišni poligon za izvođenje gađanja i vježbi za potrebe Vojske;
- Zaduženo je Ministarstvo finansija da u saradnji sa Ministarstvom odbrane, u roku od mjesec dana od donošenja ovih Zaključaka, preduzme sve potrebne radnje u cilju pronalaženja mogućnosti za rješavanje imovinsko-pravnih odnosa na lokaciji Sinjajevina;
- Zaduženo je Ministarstvo unutrašnjih poslova da, u saradnji sa Upravom za imovinu, predloži novu lokaciju koja će se koristiti za uništavanje neeksplozivnih ubojnih sredstava;

- Nakon pribavljanja potrebnih mišljenja, da Ministarstvo odbrane dostavi Vladi informaciju na odlučivanje, čime će se donijeti konačna odluka o korišćenju predmetnog prostora za Vježbovno-strelišni poligon.

Kako bi se operacionalizovali Zaključci Vlade, 24.07.2018.godine održan je sastanak u Ministarstvu finansija na kojem je saopšteno da je postojala nedoumica u smislu da se nelegalno izgrađeni objekti moraju rušiti, te da su spremni da daju punu podršku inicijativi Ministarstva odbrane, što je i potvrđeno aktom 28.08.2019.godine u kojem navode da podržavaju predmetnu inicijativu.

S tim u vezi, na sjednici od 05.09.2019. godine Vlada Crne Gore je donijela saglasnost o privremenom ustupanju Ministarstvu odbrane navedene lokacije za potrebe formiranja Vježbovno-strelišne prostorije. Zaduženi su Ministarstvo odbrane i Ministarstvo održivog razvoja i turizma da sačine procjenu nultog stanja zaštite životne sredine i definišu metodologiju redovnog godišnjeg praćenja stanja životne sredine na pomenutoj lokaciji.

Shodno toj odluci, krajem septembra 2019. godine, održana je i prva vježba na kojoj su pored pripadnika Vojske Crne Gore, učestvovali i pripadnici oružanih snaga Sjeverne Makedonije, Austrije, Slovenije, Italije i SAD-a. Važno je napomenuti da je u periodu priprema i tokom realizacije te vježbe uspostavljena odlična komunikacija sa lokalnim zajednicama i stanovništvom, kao i da je Vojska, sopstvenim sredstvima, popravila dio putne infrastrukture.

Nadalje, Vojska je 2020. godine izradila Elaborat čiji je sastavni dio sveobuhvatna balistička procjena za Vježbovno-strelišnu prostoriju „Sinjajevina“, kojim su definisane tačne granice poligona, zone sigurnosti prilikom izvršenja gađanja, vatreni položaji i reoni ciljeva. Takođe, tokom 2020. godine ispitivanje nultog stanja biodiverziteta, povjereno je Agenciji za zaštitu prirode i životne sredine i utvrđeno je da se na prostoru Vježbovno-strelišne prostorije moraju ispitati svi parametri životne sredine i odrediti nulto stanje biodiverziteta. Izvještaj o nultom stanju biodiverziteta broj: 01/A-D-3208/1 od 29.12.2020.godine prikazuje da nema odstupanja od dozvoljenih vrijednosti parametara na uzorcima zemlje, vode i vazduha. U Izvještaju se konstatuje da se uticaj vojnih aktivnosti na predmetnom prostoru može procijeniti monitoringom svih parametara u toku i nakon realizacije planiranih vježbi i gađanja.

U cilju prikupljanja iskustava i podataka o uticajima vježbi i artiljerijskih gađanja na životnu sredinu, Ministarstvo odbrane uputilo je molbu Ministarstvu odbrane Republike Sjeverne Makedonije za ustupanje podataka sa mjerenjima na poligonu „Krivolak“. Izvještaj o izvršenom mjerenju radioaktivnosti u životnoj sredini, koje je sproveo Institut za javno zdravlje Republike Sjeverne Makedonije, na poligonu „Krivolak“ tokom vježbe „Odlučan udarac“. Mjerenja su realizovana 27. maja 2019. godine (prije početka vježbe) i 24. juna 2019. godine (nakon održane vježbe), u kojima se konstatuje da na uzorcima vode za piće, površinskih voda i tla nijesu detektovane vrijednosti koje ukazuju na radioaktivnu kontaminaciju.

Dakle, neophodno je da Vojska ima adekvatnu prostoriju za izvršenje redovnih bojnih gađanja artiljerijskim oruđima, gađanja iz pokreta, gađanja jedinica, kao i mogućnost da realizuje aktivnosti uvođenja u operativnu upotrebu novog naoružanja i municije. Pored toga, dostupnost prostora na sopstvenoj teritoriji omogućava fleksibilnost u planiranju neophodnih ciklusa obuke i realizaciju vježbi i bojnih gađanja. Trenutno, Vojska se oslanja na kapacitete poligona u susjedstvu, shodno dostupnim terminima, pa se i ciklusi obuke planiraju u skladu sa tim, što stvara brojne probleme u procesu planiranja a kasnije i realizacije. Za ove aktivnosti su, uglavnom, do sada korišćeni poligoni u R. Hrvatskoj ili R. Sjevernoj Makedoniji, bez naknade. Imajući u vidu izuzetno velike troškove koji nastaju prvenstveno zbog transporta materijalno-tehničkih sredstava, ljudstva i finansijskih prinadležnosti koje pripadaju licima za rad na terenu u inostranstvu, kao i činjenice da ćemo u budućnosti vrlo vjerovatno morati da plaćamo troškove korišćenja pomenutih poligona, smatramo da je pitanje formiranja Vježbovno-strelišne prostorije „Sinjajevina“ potrebno ponovo aktuelizovati. Tako bi konačno definisali prijeko neophodni prostor za realizaciju planiranih sadržaja obuke, vježbi i gađanja na teritoriji Crne Gore. Ne postoji zemlja članica NATO koja nema vježbovno strelišnu prostoriju, sa izuzetkom Islanda, koji nema Vojsku. Podsjećanja radi, u svim bivšim republikama SFRJ, danas nezavisnim državama, postojali su prostori na kojima su realizovane vježbe i gađanja, kao što su Manjača u Bosni i Hercegovini, Slunj u Hrvatskoj, Pešter i Pasuljanske livade u Srbiji, Krivolak u Makedoniji, Radovče u Crnoj Gori itd. Sa izuzetkom Radovča većina tih prostora se i danas koristi za potrebe vojski pomenutih država.

Izražavajući puno poštovanje za organizacije i pojedince koji brinu o ekologiji i zaštiti životne sredine, potrebe Vojske nijesu u suprotnosti sa ekološkim

standardima. Primjer koji govori u prilog ovoj tezi dolazi iz Njemačke, zemlje osnivača EU i NATO, u kojoj je partija zelenih, sa izrazito naglašenom ekološkom agendom, kao dio aktuelne vladajuće koalicije podržala povećanje odbrambenog budžeta na 2% i ne dovodi u pitanje vježbovno strelišne prostorije na teritoriji Njemačke.

Suživot Vojske i stanovništva na Sinjajevini je i moguć i poželjan. Pripadnici Vojske, koji su ujedno i građani Crne Gore, imaju obavezu i svijest o potrebi da zajednički čuvamo životnu sredinu, na bilo kojoj lokaciji gdje se realizuju vježbovne aktivnosti. U tom cilju urađen je i elaborat sa procjenom nultog stanja životne sredine i biodiverziteta na Sinjajevini, a Ministarstvo odbrane ima obavezu da nakon realizacije bilo koje aktivnosti, u saradnji sa stručnim agencijama, sprovodi mjerenja kojima bi se pratilo stanje životne sredine. Površina ovog prostora na Sinjajevini predstavlja 0,005% (nula zarez nula nula pet posto) ukupne teritorije Crne Gore.

Prema svim analizama Vojske Crne Gore, VSP „Sinjajevina“ je jedini prostor na teritoriji Crne Gore koji odgovara definisanim kriterijumima i koji omogućava realizaciju vježbi i bojevih gađanja do kalibra 130mm. Time Vojska dobija neophodne uslove da ispuni dodijeljene misije i zadatke. Na kraju, na Vježbovno-strelišnoj prostoriji „Sinjajevina“ Vojska neće graditi objekte stalnog tipa. Tokom trajanja vježbovnih aktivnosti formiraće se privremeni objekti šatorskog ili kontenerskog tipa. Logistička podrška bi se realizovala osloncem na kapacitete Kasarne „Breza“ u Kolašinu.

Na osnovu naprijed navedenog, kao i činjenice da je Odluka Vlade iz septembra 2019. godine i dalje na snazi, Ministarstvo odbrane će pripremiti sveobuhvatnu informaciju sa predlogom da se nastavi komunikacija sa svim zainteresovanim subjektima, kako bi se razjasnile eventualne nedoumice, nakon čega bi se stvorili uslovi za realizaciju planiranih aktivnosti Vojske Crne Gore.